

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istoría

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

LXII. Quibus verbis Constantinus postulavit ab Episcopis, ut baptismum sibi conferrent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

A

ΚεΦ. ΕΑ.

Ανωμαλία σώματ' εἰς Ἐλενοπόλιν, καὶ προσευχαί
καὶ βαπτισματ'.

CAPUT LXI.

Imperatoris aegritudo, & orationes Helenopoli.
Item de ejus baptismo.

Γίνεται δ' αὐτῷ πρώτη τις ἀνωμαλία τῆ
σώματ' εἰς Ἐλενοπόλιν καὶ πάλαι τῆς αὐτῆς πόλεως ἔπι λυ-
τρα δ' ἐξέρχεται ὑδάτων πρὸς αὐτὸν ἐν τῇ αὐ-
τῆς μητρὸς ἔπι τῷ ἑπώνυμον ἀφικνεῖται πό-
λιν καὶ αὐτὰ τῷ τῆς μαρτύρων εὐκτηρίῳ ἐν-
διατελέσας οἰκῶν ἱεστηρίως εὐχὰς τε καὶ λι-
τανίας ἀνέπεμπε τῷ Θεῷ ἐπεὶ δὲ ἡ εἰς ἔνοιαν
ἤκει τῆς βίβης τελευτῆς, κατὰ τῆς τῆς τῆς
ἐννοιας τῆς ποτὲ αὐτῷ πεπλημμελημένων
δὲν ὄντος, ὅσα οἷα θνητῶν διαμαρτεῖν ἐπὶ λυ-
τρα ἀπορρύνουσα τὴν ψυχῆς, λόγων δ' ἀπορρή-
των ὄντων, ὡς ἡμεῖς γε λόγῳ λέξομεν, πρὸς εὐ-
χὰς, τῶν τοιῶν διανοηθείς, γόνυ κλίνας ἐπ' ἐδά-
φος, ἡμέτερος ἐγένετο τῷ Θεῷ, ἐν αὐτῷ τῷ μαρ-
τυρίῳ ἔξομολογέμενος. ἔνθα δὲ καὶ πρῶτον
τῆς διὰ χειρὸς τῆς εὐχῆς ἤξιστο μεταβάς
δ' ἐν τῇ, ἔπι προσάσειον τὴν κομηνδεῖον ἀφικ-
νεῖται πόλεως καὶ ταῦτα συγκαλέσας τῆς ἐ-
πισκόπων, ὡς δὲ πῆ αὐτοῖς διελέξατο.

Principio quidem inaequalis corpo-
ris intemperies; posthac morbus
eum inyasit. Itaque ad aquas calidas
civitatis suae progressus, inde Heleno-
polim delatus est, urbem matris suae no-
mine appellatam: ibique in templo
martyrum diu commoratus, supplica-
tiones & preces obtulit Deo. Cum-
que extremum vitae diem sibi jam im-
minere sentiret, tempus tandem adesse
existimavit, quo totius vitae delicta ex-
piaret; firmissimè credens, quaecumque
humanitus peccavisset, arcanorum ver-
borum efficacia & salutari lavacro pe-
nitus esse delenda. Haec eum apud se
reputasset; genu flexo humi procum-
bens, veniam à Deo suppliciter poposcit,
peccata sua confitens in ipso Marty-
rio: quo in loco manuum impositio-
nem cum solemni precatatione primum
meruit accipere. Hinc ad suburbana
Nicomediae digressus; convocatis Epi-
scopis, sic ad eos verba fecit.

ΚεΦ. ΕΒ.

Κωνσταντῖνος πρὸς ἐπίσκοπους καὶ μὴ δώσους τὸ λυτῶν
καὶ κλίσσι.

CAPUT LXII.

Quibus verbis Constantinus postulavit ab Epi-
scopis ut baptismum sibi conferrerent.

Οὗτω αὐτὸς ὁ πάλαι μοι δὲ φωνῆ
καὶ εὐχομένη τῆς ἐν Θεῷ τυχεῖν σωτη-
ρίας, καὶ εὐχὴ ἐλπίσασθαι. ὡρα καὶ ἡμᾶς ἀπο-
λαύσαι τῆς ἀθανάτοιο σφραγίδ' εἰς τὸν Θεόν.
τῆς σωτηρίας σφραγίσματος μεταχρῆν ἐπὶ
βαπτισμῶν Ἰσραὴλ ποταμῶν τῶν ἐνεόντων ποτὲ
ποιῆσαι, ἐφ' ὧν καὶ ὁ σωτὴρ εἰς ἡμῶν ἐργα-
σάμενος, τῶν ἀλλοτῶν μνημονεύεται Θεός
δὲ ἀεὶ ἰσοσυνέροντος εἰδῶς, ἐν τῷ θένῃ τῆς
τῶν ἡμῶν ἀξιοῖ, μὴ δὲ ἐν ἀμφιβολία τις γι-
γνώσκω, εἰ γὰρ καὶ πάλιν ἡμᾶς ὄντα τοῖς βίβιν ὁ
καὶ σωτὴρ καὶ θανάτου κύριος ἐθέλοι, καὶ ἔ-
ως ἐμὲ σωματεύσει, λοιπὸν τῶν τῶν Θεῷ
λαῶν, καὶ ταῖς εὐχαῖς ὁμᾶς τοῖς πᾶσι ἐκ-
κλησιαζόντα κοινῶν ἀπαξ ὡρεῖται.
θεσμῶν ἡδὲ βίβιν Θεῷ πρέποντας, ἐμῶν τῶν
διατετάσσεται. ὁ μὲν δὲ τῶν ἐλεγεῖν
εἰ δὲ, τὰ νόμιμα τελεθῶντες, θεσμῶν ἀπε-
πλήσαν θεῖος, καὶ τῶν ἀπορρήτων μετε-
divinas caremonias peregerunt: injunctisque ei

Hoc erat tempus quod jam dudum
sperabam, cum incredibili cupi-
ditate arderem, votisque omnibus desi-
derarem salutem in Deo consequi. Jam
tempus est, ut signum illud quod im-
mortalitatem confert, nos quoque per-
cipiamus; tempus est, ut salutaris signa-
culi participes fiamus. Equidem olim
statueram id agere in flumine Jordane,
in quo Servator ipse ad exemplum no-
strum, lavacrum suscepisse memoratur.
Sed Deus qui optime novit ea quae no-
bis utilia sunt, hoc in loco nobis id-
ipsum exhibere dignatur. Proinde om-
nis removeatur dubitatio. Nam si
quidem Deus vitae mortisque arbiter,
hic me diutius vitam agere voluerit;
idque semel decretum est, ut in poste-
rum unà cum populo Dei permiscer, &
in Ecclesiam adscitus cum reliquis
omnibus orationum particeps fiam; eas
vivendi leges mihi praescripturum
me esse spondeo, quae sint Deo dignae.
Haec cum dixisset, illi solemni ritu
quaecumque necessaria erant, sacro-

Aaa a iij

rum mysteriorum participem cum fecere. Solus igitur ex omnibus qui unquam fuerunt Imperatoribus Constantinus, in Christi martyrii renatus & consummatus est: & divino donatus signaculo, exultavit spiritu renovatusque est, ac divina luce repletus. Et animo quidem maximam capiebat voluptatem ob fidei excellentiam; evidentissimam autem divinæ potentiae magnitudinem attonitus mirabatur. Postquam omnia rite impleta sunt, candidis ac regii vestibus lucis instar radiantibus est amictus, & candidissimo in lecto recubuit; nec purpuram contingere amplius voluit.

CAPUT LXIII.

Quomodo post baptismum Deum laudavit.

Post hæc sublata altius voce, precabundus gratias egit Deo: & finita prece hæc subjecit. Nunc me vera beatum esse; nunc immortalis vita dignum; nunc divinæ compotem lucis factum esse cognosco. Miseros quoque & infelices esse aiebat, qui tantis bonis privarentur. Cumque Tribuni ac Duces militarium copiarum introgressi, vicem suam dolerent quod orbos ipsos relinqueret, & longiorem ipsi vitam comprecarentur; his etiam respondens, nunc demum veram se vitam adeptum esse dixit, seque unum optimè nosse, quantorum bonorum particeps factus fuisset. Proinde properare se, & professionem ad Deum suum nulla tergiversatione differre. Singula deinde pro arbitrio suo disposuit. Ac Romanis quidem regiam urbem incolentibus annua quædam munera legavit. Suis autem liberis imperium velut paternam hereditatem reliquit; cuncta pro ut ipsi videbatur, constituens.

CAPUT LXIV.

Constantini mors die festo Pentecostes, circa meridiem.

Porro hæc omnia gerebantur in maxima illa solemnitate venerandæ & sacratissimæ Pentecostes; quæ septenario hebdomadam numero decorata, unitate obfiguratur. In qua & communis Servatoris ascensum in caelos, & sancti Spiritus in terras descensum contigisse, sacræ literæ testantur. In ea igitur solemnitate Imperator hæc quæ diximus

Α δίδωσαν. ὅσα χεῖρα θεοῦ διασεύλα μῦθοι καὶ ἰδιόμοτος τῷ δὲ αἰῶνι αὐτοκρατορέων Κωνσταντίνου, χεῖρα μαρτυροῦν ἀναγεννώμενος τελευτῶν τοῦ θεοῦ τε σφραγισθὲν ἀξίωμα, καὶ γάλλετο τῷ πνεύματι ἀνεκτανεῖτο τε καὶ φέρει ἐνεπίμπαστο θεῖος χαίρων μὴ τῇ ψυχῇ διπερδοῦν πείσεως, τὸ δὲ ἐναργὲς καὶ ἀπειρηγὼς τὸ ἐνθεὸν δυνάμει, ὡς δὲ ἐπιηρῆτα ἴδοντα, λαμπροῦς καὶ βασιλικῶν ἀμφιασμοσιν, φωτὸς ἐκλάμπουσι τροπον, ἀεὶ ἐκείνου ἐπιλευκοτάτη τε σφραγὶς ἠδὲ διαπεπρωτοῦ. Β ἰδὲ ἀλφειῶν καὶ τῆ ψαῦσαι θελήσας.

Κεφ. ΕΓ΄.

Τὸ λουτρὸν λαβὼν, ὅπως ἀνύμει τοῦ θεοῦ.

Καπεὶ αὖ τὴν φωνὴν ἀνυψώσας, ἐυχαρίστηριον ἀνέπεμπε τῷ θεῷ προσευχόμενος ἢ ἐπὶ τῆ λέγων. νῦν ἀληθεῖ λόγῳ μαρτυροῦν οἶδ' ἐμαυτὸν. νῦν τῆς ἀθανάτου ζωῆς τὸ φάντασμα ἀξίον. νῦν τὸ θεῖος μέλει τῆ φωνῆς τὸς πεπίσεικα. ἀλλὰ καὶ τάλανος ἀπειλοῦ ἀθλίους εἶναι λέγων, τοὺς τῷ δὲ τῷ ἀγαθῷ σφραγισθῆναι. ἐπεὶ ἰδὼν στρατοπέδων οὐκ ἀρχαί καὶ καθηγεμόνες εἰσω παρελθόντες ἀπεδύοντο, σφᾶς αὐτὰς ἐρήμους ἐσεσθ' ἀπελαόμενοι, ἐπὶ πύχοντό τε ζωῆς ἀπὸ χρόνου, λητοῖς διακρινάμενος, νῦν ἐφ' ἧς ἀληθείας καὶ ἡξιώσας, μόνον τ' αὐτὸν εἰδ' ἐναυτὸν μετεῖλε φαν ἀγαθῶν. διὸ καὶ σπένδειν, μὴ δ' ἀποκλεισθῆναι τὴν πρὸς τὸν αὐτὸν θεὸν πορείαν. ἐπὶ τούτοις τὰ προσήκοντα διατάχεται καὶ ῥωμαίων μὲν τοὺς τὴν βασιλίδαν πόλιν οἰκοῦντας, ἐπιδοσεσιν ἐτησίως. τοῖς δ' αὐτὰ πασι, ἕσπετι τινὰ πατριεὴν ὑπαρξῆν, τὸν τῆς βασιλείας τῆς δεξιᾶς κληθῆν. πάνθ' ὅσα φίλα ἢ ἀπὸ τῆς τυπώσασθαι.

Κεφ. ΕΔ΄.

Κωνσταντίνου τελευτὴ ἐν τῇ τῆς πεντηκοστῆς ἡμέρας.

Ἐκαστὰ δὲ τῶν ἐπὶ τῆς μεγίστης σπουδαίου εὐχαιρίας, ἧς δὴ πανσεπτεκαὶ πέντε ἡμέρας Πεντηκοστῆς. ἐβδομάσι μὲν ἐπὶ τῆς μηνὸς, μονάδι τ' ἐπισφραγισμένης. καὶ τὴν εἰς ἔρανοὺς ἀνάληψιν τῆς κοινῆς σωτηρίας τὴν τε τῆς ἀγίας πνεύματος εἰς ἀνθρώπους ἐκδοθῆναι, λόγοι γεγονῆσθαι περιέχουσι. θεοῦ τὰυτῆς τῶν ἀξιοθῆναι βασιλέως, ἐπὶ τῆς τῆς